Hivatás határok nélkül

az AMEGA beszélgetőpartnere: Dr. Szilasi Magdolna

tüdőgyógyász
foglalkozás-egészségügyi és légzésrehabilitációs szakorvos

Szeretném azzal kezdeni a beszélgetésünket, hogy – ha nem titok – árulja el, miért az édesanyja nevét vette fel és nem az apai nevét használja?
Sokan megkérdezték már tőlem ezt, és a válasz nagyon egyszerű. Egészen 2009-ig édesapám családnevét viseltem, amelyet mindig nagyon szerettem, és a mai napig nagy szeretettel gondolok rá. Abban az évben ismertem meg a férjemet, aki akkor már hosszú ideje Németországban élt, ott nőtt fel és ott végezte a tanulmányait. Már a kapcsolatunk elején tudtuk, hogy közös életünket Németországban szeretnénk elkezdeni. A *Kiss* név Magyarországon rendkívül gyakori családnév, azonban angol nyelvi környezetben a „kiss" szó egészen más jelentést hordoz. Ebből időnként félreértések vagy mosolyt fakasztó helyzetek adódtak, ezért felmerült bennem, hogy külföldön érdemes lenne édesanyám családnevét használnom. Erről természetesen először édesapámmal beszéltem. Ő teljes megértéssel és szeretettel fogadta a döntésemet, ami nagyon sokat jelentett számomra. Így vettem fel édesanyám családnevét, amelyhez szintén nagyon erős érzelmi kötődés fűz.
Őszintén szólva, soha nem tulajdonítottam ennek különösebb jelentőséget. Egyszerűen így alakult az életünk, és ma már természetesnek érzem, hogy ezen a néven ismernek a kollégáim és a betegeim.

A beszélgetésünkre készülve sok érdekes dolgot találtam az életében, amit majd feleleventünk, de a gyermekkoráról semmit sem tudtam kideríteni. Erre kérdeznék most rá.
Büszkén mondhatom, hogy Debrecenben születtem, és minden tanulmányomat, az orvosi egyetemet is ott végeztem. Gyermekkorom meghatározó helyszíne azonban Sámsonkert volt, ahol a nagyszüleim és a szüleim mellett rengeteg időt töltöttem. A szüleim ott építkeztek, mi pedig a testvéreimmel a kertben nőttünk fel. A szőlősorok, a gyümölcsfák, a közös kerti munkák és a családi hétvégék a mai napig meghatá-

rozó emlékeim. Édesanyámtól azt tanultam meg, hogy az orvoslás mindenekelőtt emberséget jelent, édesapámtól pedig a rendszerszemléletet, a kitartást és a természet szeretetét örököltem. Már kisgyermekként tudtam, hogy orvos szeretnék lenni, és ha édesanyámat ügyeletbe hívták, gyakran elkísérhettem. Visszagondolva ezek a gyermekkori élmények alapozták meg mindazt, amit ma a hivatásomról gondolok.

Valahol olvastam, hogy pályája indulásakor komoly érdeklődést mutatott az igazságügyi orvostan iránt.

Így igaz. Mindig vonzottak azok a szakterületek, ahol gyors döntéseket kell hozni, és ahol a logikus gondolkodásnak meghatározó szerepe van. Az igazságügyi orvostan és a patológia azért érdekelt, mert lenyűgözött az a folyamat, amelynek során a tünetekből, vizsgálatokból és összefüggésekből összeáll egy történet. Az egyetemi évek alatt sok időt töltöttem a patológiai intézetben, mert úgy éreztem, hogy ez a szemlélet később bármelyik orvosi szakterületen hasznomra válhat. Végül az élet más irányba vezetett, de ezt a fajta analitikus gondolkodást a mai napig a legfontosabb szakmai útravalóim egyikének tartom.

Mégsem a patológiát választotta a 2008-ban megszerzett diploma után, hanem az aneszteziológiát.

Az aneszteziológia és az intenzív terápia akkoriban mindazt jelentette számomra, amit az orvoslásban kerestem: gyors döntéseket, szakmai kihívásokat és csapatmunkát. Debrecenben kezdtem meg a rezidensképzésemet *Fülesdi Béla* professzor úr mellett, majd egy évvel később ösztöndíjjal Münchenbe, a Deutsches Herzzentrumba kerültem. Akkor még úgy gondoltam, hogy hosszú távon aneszteziológusként fogok dolgozni. Az élet azonban – részben a családunk, részben az előttem megnyíló szakmai lehetőségek miatt – egy másik irányba vezetett, amely végül a pulmonológia felé terelt.

Hogyan lépett be az életébe a pulmonológia?

Ez nem egyetlen, előre elhatározott döntés eredménye volt. Inkább úgy fogalmaznék, hogy a szakmai lehetőségek, a családi életünk és a körülményeink fokozatosan tereltek ebbe az irányba. Salzburgban még aneszteziológusként dolgoztam, sok ügyeletet vállaltam. Eközben a férjem a munkája miatt gyakran volt távol, mi pedig már a családalapítást terveztük. Amikor első gyermekünket vártam, egyre inkább azt éreztem, hogy olyan szakterületet szeretnék választani, amely hosszú távon is jobban összeegyeztethető a családi élettel. A pulmonológia szakmailag is nagyon közel került hozzám, hiszen egyszerre kíván alapos klinikai gondolkodást, hosszú távú betegkövetést és komplex szemléletet. Visszatekintve ez nem egyszerű szakmaváltás volt, hanem egy tudatos életpályadöntés, amelyben a család és a hivatás végre egyensúlyba kerülhetett.

Utánanéztem, hogy Németországban és Ausztriában hány városban éltek: München, Salzburg, aztán Bécs.

Tényleg sokat költöztünk, de ezek a városok nem egyszerűen földrajzi helyek, hanem egy-egy fontos életszakaszt jelentenek az életemben. Münchenben tanultam meg, mit jelent egy nemzetközi színvonalú egészségügyi rendszerben dolgozni, Salzburgban találtam rá a pulmonológiára, Bécs pedig elsősorban a családi életünkhöz kapcsolódik, hiszen a férjem ott dolgozott. Nem volt könnyű időszak, sem fizikailag, sem lelkileg. Ugyanakkor visszatekintve nem elsősorban a nehézségek jutnak eszembe, hanem az, hogy mennyire hittünk a közös jövőnkben. Mindketten tudtuk, hogy ez egy átmeneti életszakasz, és azért dolgozunk, hogy később stabil közös életet teremthessünk. Ezek az évek megtanítottak a kitartásra, a türelemre és arra, hogy a családi és a szakmai célok összehangolása nem magától értetődő, hanem folyamatos figyelmet, szervezést és kölcsönös támogatást igényel.

Az aneszteziológia és a pulmonológia után a következő szakvizsgája a foglalkozás-egészségügy volt. Ennek a szeretett invazivitáshoz nem sok köze van.

Ez nagy váltásnak tűnhet, én mégis nagyon logikus lépésként éltem meg. A klinikai munka során nap mint nap azt láttam, hogy sok betegség megelőzhető lett volna, ha korábban felismerjük a kockázatokat. A foglalkozás-egészségügyben ezért a megelőzés, az egészségmegőrzés és a szervezési feladatok kerültek előtérbe, ami teljesen új szemléletet adott. Vezetőként azt is megtapasztaltam, hogy jól működő rendszerekkel és csapatmunkával nagyon sok ember egészségére lehet pozitív hatást gyakorolni. Úgy érzem, ez a szemlélet ma is meghatározza a munkámat.

Ebben a döntésben természetesen a családi életünk is szerepet játszott. Külföldön éltünk, a férjem munkája miatt sokat volt távol, első kisfiunk még egészen kicsi volt, így a mindennapok megszervezése nagyrészt rám hárult. Olyan élethelyzet volt ez, amelyben különösen fontos volt megtalálni az egyensúlyt a hivatás és a család között. A foglalkozás-orvostan ebből a szempontból kiszámíthatóbb munkarendet biztosított, ugyanakkor szakmailag egyáltalán nem jelentett kisebb kihívást. Éppen ellenkezőleg: egy egészen más gondolkodásmódot ismertem meg, amely a betegségek megelőzésére, a munkaképesség megőrzésére és az egészségfejlesztésre helyezte a hangsúlyt.

Ez a munka inkább prevencióról, illetve menedzseri munkáról szólt. Meddig dolgozott itt?

2022 októberéig dolgoztam ezen a területen, ahol több mint öt éven át fokozatosan egyre nagyobb vezetői felelősséget kaptam, végül regionális prevenciós igazgató lettem. Ennek megerősítésére egészségügyi menedzsment-képzésen is részt vettem a Hágai Egyetemen, amely tovább formálta a vezetői szemlélete-

met. Utólag visszatekintve ez volt pályafutásom egyik legmeghatározóbb vezetői iskolája. Nemcsak orvosként, hanem vezetőként és emberként is rengeteget tanultam. Az itt megszerzett tapasztalatok a mai napig meghatározzák azt, ahogyan egy szervezet működéséről, a csapatmunkáról és a betegellátásról gondolkodom.

A számos várost és a több szakvizsgát látva az az érzésem, hogy keres valamit, valami biztos pontot az életpályáján. Jól érzem ezt?

Érdekes kérdés, de azt hiszem, nem a biztos pontot kerestem. Az valójában mindig megvolt. A családom, a hivatásom és az a meggyőződésem, hogy orvosként szeretnék értéket teremteni, végig stabil kapaszkodót jelentett számomra. Nem keresgéltem, inkább folyamatosan tanulni és fejlődni szerettem volna. Minden új szakterület – az aneszteziológia, a pulmonológia, a foglalkozás-egészségügy, a légzésrehabilitáció, valamint az életmódorvoslás és a prevenció – ugyanannak a gondolatnak egy újabb építőköve volt. Ma már úgy látom, hogy ezek együtt formálták azt a szemléletet, amellyel a betegséget nemcsak kezelni, hanem megelőzni, rehabilitálni és hosszú távon, a beteggel partnerségben gondozni szeretném. Talán ezért tűnhet úgy kívülről, hogy sokfelé vezetett az utam. Belülről nézve azonban ez számomra mindig ugyanannak az útnak a folytatása volt.

Említette, hogy a következő szakvizsgája a rehabilitáció volt.

Igen, és ezt is egy természetes folytatásnak éreztem. Ebben személyes inspirációm is volt. Édesanyám pulmonológusként mindig komplex szemlélettel közelített a betegekhez, és később a légzésrehabilitáció is a szakmai munkájának fontos részévé vált. Rajta keresztül is megtapasztaltam, hogy a betegellátás nem ér véget a diagnózis felállításával vagy a gyógyszer felírásával. Az igazi feladat az, hogy segítsünk a betegnek visszatérni a saját életéhez, a családjához, a munkájához és a mindennapjaihoz. Számomra a légzésrehabilitáció a valóban személyre szabott, komplex betegellátás egyik legszebb példája. Németországban, Ausztriában és Magyarországon a Korányi Pulmonológiai Intézetben szereztem meg a szükséges gyakorlati tapasztalataimat, majd 2024-ben szakvizsgát tettem.

Ritka, hogy valaki családostól nyugatra megy, ott képzeli el a jövőjét, és végül mégis hazajön.

Eredetileg úgy indultunk el, hogy Németországban képzeltük el a közös jövőnket. Mindketten szerettük a munkánkat, szakmailag megtaláltuk a helyünket, ott született meg mindkét gyermekünk, és sokáig úgy éreztük, minden adott ahhoz, hogy hosszú távon is ott maradjunk. Ahogy azonban teltek az évek, egyre inkább azt éreztük, hogy az élet nagy döntéseit nem kizárólag a szakmai lehetőségek határozzák meg. Gyermekeink kiválóan beilleszkedtek, otthonosan mozogtak a német nyelvi és kulturális közegben. Ugyanakkor azt is láttuk, hogy a társadalmi környezet, amelyet évekkel korábban megismertünk és megszerettünk, fokozatosan változik. Szülőként egyre gyakrabban beszélgettünk arról, milyen közösségben, milyen értékrend mentén szeretnénk felnevelni a gyermekeinket. Ezzel párhuzamosan édesapám egészségi állapota is egyre nagyobb odafigyelést igényelt, és egyre erősebben éreztem, hogy a családomnak itthon van szüksége rám. A szakmai szempontok természetesen továbbra is fontosak maradtak, de egyre inkább az fogalmazódott meg bennünk, hogy azt a tudást és szemléletet, amelyet külföldön szereztünk, Magyarországon szeretnénk kamatoztatni.

Nem valami elől jöttünk haza, hanem valamiért. A gyermekeinkért, a családunkért, a gyökereinkért, és azért a hitért, hogy az itthon megszerzett alapokra és a külföldi tapasztalatokra építve itthon is lehet maradandó értéket teremteni.

Hazajöttek Magyarországra, de ha a városokat sorolom, amikhez kötődnek, furcsa térkép alakulna ki: Debrecen, Sopron, Budapest, Eger, Pécs. Segítene ezt a földrajzi kódot megfejteni?
Ha végignézek ezen a térképen, valójában az életem fontos állomásait látom. Debrecen a gyökereimet, a gyermekkoromat és az orvosi pályám kezdetét jelenti. Sopron mindig biztos pont maradt az életünkben, hiszen amikor még külföldön éltünk, a családunk ünnepekkor rendszeresen itt találkozott. Eger a férjem szülővárosa, ahol a mai napig élnek a szülei, ezért számunkra mindig az otthon és a családi összetartozás egyik jelképe marad. Pécshez az oktatás köt: örülök, hogy részt vehetek a német nyelvű orvostanhallgatók képzésében, mert hiszem, hogy a tudás továbbadása az orvosi hivatás egyik legszebb feladata. Budapest és Budakeszi pedig a jelenünket jelentik: a Korányi Intézetben megtaláltam azt a szakmai közeget, ahol mindaz, amit az elmúlt években tanultam és megtapasztaltam, kiteljesedhet, és ahol a jövő szakmai terveit is szeretném megvalósítani.

Hol tart most ebben?
Most egy különösen izgalmas átmeneti időszakban vagyunk. Július végéig még Ausztriában dolgozom, de augusztustól már teljes mértékben a Korányi Intézetben előttem álló feladatokra és a Budakeszin kialakított új életünkre szeretnék koncentrálni. Hosszú út vezetett idáig, és úgy érzem, most érkeztem meg igazán oda, ahol a legtöbbet tudom adni szakmailag és emberileg is. Most ért össze igazán mindaz a tapasztalat, amelyet az elmúlt évek során szereztem. Nem lezárult egy fejezet, hanem egy új kezdődött el.

Sokan bizonyára felteszik a kérdést: nem okoz-e nehézséget, hogy édesanyja vezeti a légzésrehabilitációs osztályt a Korányiban?
Sokan gondolják, hogy közvetlenül együtt dolgozunk, valójában azonban más feladatkörben tevékenykedünk. Édesanyám a légzésrehabilitációs osztály vezetője, míg én a főigazgatóságon dolgozom, a főigazgató asszony főtanácsadó főorvosaként, így a feladataimat és a szakmai megbízásaimat tőle kapom. Természetesen édesanyám szakmai véleményére mindig adok, hiszen egész életemben példaképként tekintettem rá, de a munkánkban mindketten önálló felelősséggel dolgozunk. Úgy gondolom, éppen ez teszi kiegyensúlyozottá a kapcsolatunkat: a kölcsönös tisztelet, a bizalom és az, hogy mindenki a saját területén igyekszik a legtöbbet hozzátenni a közös célokhoz.

Eddig töretlen karriert futott be. Hogyan tudja elképzelni a jövőjét tíz vagy húsz év múlva?
Ennyire előre talán nem is merek tervezni. Az elmúlt évek megtanítottak arra, hogy az élet sokszor más irányba vezet, mint amit előre elképzelünk. Egy dologban azonban biztos vagyok: szeretnék végre lehorgonyozni. Úgy érzem, Budakeszin megtaláltuk az otthonunkat, az Országos Korányi Pulmonológiai Intézetben pedig azt a szakmai közeget, ahol hosszú távon is szeretnék dolgozni.
Ha tíz vagy húsz év múlva visszatekintek erre az útra, nem az lesz fontos számomra, milyen pozíciókat töltöttem be. Sokkal inkább az, hogy sikerült-e maradandót alkotni. Olyan értékeket, szakmai közösségeket és szemléletet szeretnék magam után hagyni, amelyek nélkülem is tovább élnek. Ha ez sikerül, úgy érzem, érdemes volt végigjárni ezt az utat.

Nem hiányzik a gyakorlati betegellátás? Aki aneszteziológusként kezdte a pályáját, el tudja hagyni a betegágyat?
A betegágy közelsége minden orvos életének része marad. Az intenzív osztályon töltött évek megtanítottak arra, hogy minden orvosi döntés mögött egy emberi sors áll, és ezt soha nem felejtem el. Ugyanakkor ma már úgy érzem, hogy nemcsak a közvetlen betegellátásban lehet gyógyítani. Ha sikerül olyan programokat, szakmai fejlesztéseket és kö-

zösségeket létrehozni, amelyek emberek ezreinek javítják az életminőségét, az ugyanúgy a hivatás része. Fontosnak tartom azonban, hogy időről időre továbbra is találkozzak a betegekkel, mert ők emlékeztetnek arra, hogy végső soron minden munkánk értük történik.

Mennyire ismeri a hazai tüdőgyógyászokat?
Azt gondolom, hogy az elmúlt évek során egyre jobban megismerhettem a hazai pulmonológus kollégákat. Bár hosszú ideig külföldön dolgoztam, mindig fontos volt számomra a magyar szakmai kapcsolatok ápolása, rendszeresen részt vettem kongresszusokon, tudományos rendezvényeken és közös szakmai munkákban. Külön öröm számomra, hogy az oktatásban is részt vehetek, mert hiszem, hogy minden orvos felelőssége továbbadni valamit abból, amit mestereitől és elődeitől kapott. A magyar tüdőgyógyász közösséget nyitottnak, összetartónak és rendkívül elkötelezettnek ismertem meg, és bízom benne, hogy én is hozzátehetek a közös munkához.

Hogyan látja a tüdőgyógyászat jövőjét?
Nagyon bizakodó vagyok. Meggyőződésem, hogy a tüdőgyógyászat jövője a személyre szabott, preventív és digitálisan támogatott betegellátásé, ahol a technológia a beteget és az orvost segíti, nem helyettesíti. Ugyanakkor legalább ilyen fontosnak tartom, hogy megőrizzük a magyar tüdőgondozói hálózat értékeit, és azokat a XXI. század elvárásaihoz igazítsuk. Hiszek abban, hogy a jövő a megelőzés, a rehabilitáció, a korszerű diagnosztika és a valódi szakmai együttműködés egységére épül. Ha ezt sikerül megvalósítani, egy még emberközpontúbb és magasabb színvonalú pulmonológiai ellátást tudunk biztosítani a betegek számára.

Mi jelenti a relaxációt az Ön számára a mindennapi munka után?
Számomra a feltöltődést mindenekelőtt a családom jelenti. A férjemmel és a két fiunkkal együtt töltött idő, a közös zenélés és a kertészkedés azok a pillanatok, amelyek igazán kikapcsolnak. A természet szeretetét édesapámtól örököltem, ezért külön öröm, amikor a saját kertünk termése kerül az asztalra. A mozgás is fontos része az életemnek, mert hiszem, hogy a testi és a lelki egyensúly kéz a kézben jár.
Azt hiszem, végső soron ugyanaz tölt fel, ami mindig is vezetett az életemben: a család, a természet, a zene és az a tudat, hogy minden nap tehetek valamit mások egészségéért. ■

Dr. Osvai László